

8/2017 Nález hotovosti

Klíčová slova: nález, nálezce, hotovost, účet 261, 245, 378

8. 1 Užívání versus vlastnictví

(1) Dle ustanovení § 1057 odst. 1, 2, 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

(1) Nepřihlásí-li se nikdo o věc do jednoho roku od vyhlášení nálezů, může nálezce, obec nebo jiná osoba, které byla věc svěřena, nakládat s věcí jako poctivý držitel. Spočívá-li však nález v penězích, mohou je tyto osoby jen užívat; to platí i o výtěžku za věc strženém.

(2) Přihlásí-li se ten, kdo věc ztratil, nebo její vlastník po uplynutí doby jednoho roku od vyhlášení nálezů a před uplynutím tří let od vyhlášení nálezů, vydá se mu věc nebo výtěžek za ni stržený po zaplacení nákladů a nálezného.

(3) Uplynou-li tři roky od vyhlášení nálezů, nabude nálezce, obec nebo jiná osoba, které byla věc svěřena, vlastnické právo k věci nebo k výtěžku za ni strženému.

(2) Komentář OV: Z výše uvedeného vyplývá, že v době od 1 roku od předání nálezů obci do 3 let od tohoto okamžiku může obec nález resp. peněžní prostředky užívat tak, aby v případě, že by se dotýčný o ztracené peněžní prostředky přihlásil, byla obec schopna okamžitě tuto částku vyplatit. Teprve po 3 letech od předání nálezcem může obec peněžní prostředky volně užívat, resp. utratit bez nutnosti mít případně předmětnou částku k dispozici.

8. 2 Předání nálezů obci, uložení nálezů a zaúčtování

(1) Dle ustanovení § 1054 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

(1) Obec rozhodne, jak bude nalezená věc uschována. Souhlasí-li s tím nálezce či jiná osoba a je-li to vhodné, může obec rozhodnout, že věc bude uschována u této osoby. Věci značné hodnoty, zejména peníze o vyšší částce, obec odevzdá zpravidla do soudní úschovy nebo je uloží jiným vhodným způsobem.

(2) Obec dle výše nalezené hotovosti v návaznosti na výši pokladního limitu stanovenou vnitřním předpisem (oběh účetních dokladů) může nález ponechat buď v pokladně, nebo jej převede s ohledem na jeho výši na bankovní účet.

(3) Zůstatek pokladny cizích prostředků musí být zinventarizován, nebo může dojít k převodu na účet cizích prostředků, pokud je obcí zřízen. V případě, že účet cizích prostředků není obcí zřízen a jedná se o vysokou částku nálezů, může být převeden i na ZBÚ.

8. 2. 1 Nález hotovosti ve výši 500 Kč - ponechání nálezů v pokladně

8. 2. 1. 1 PPD - uložení nálezů v pokladně cizích prostředků do okamžiku, kdy nález propadne do majetku obce ke dni, kdy nálezce přinesl nález na obec, resp. ke dni úschovy nálezů.

SU	AU	§	položka	MD	D
261	005x - 009x			500	
378	01xx				500

Pozn.: Účet 261 005x - 009x je pokladnou cizích prostředků a je o něm účtováno namísto založení účtu cizích prostředků u bankovní instituce, která by byla účtována pod účtem 245.

8. 2. 2 Nález hotovosti ve výši 50 000 Kč + odvod na ZBÚ

8. 2. 2. 1 PPD - uložení nálezů v pokladně cizích prostředků - s ohledem na vysokou částku dojde k převodu na ZBÚ

SU	AU	§	položka	MD	D
261	005x - 009x			50 000	
378	01xx				50 000

Pozn.: Účet 261 005x - 009x je pokladnou cizích prostředků a je o něm účtováno namísto založení účtu cizích prostředků u bankovní instituce, která by byla účtována pod účtem 245.

8. 2. 2. 2 VPD - odvod nálezů z pokladny s ohledem na vysokou částku nálezů

SU	AU	§	položka	MD	D
262	00xx			50 000	
261	005x - 009x				50 000

Pozn.: Účet 261 005x - 009x je pokladnou cizích prostředků a je o něm účtováno namísto založení účtu cizích prostředků u bankovní instituce, která by byla účtována pod účtem 245.

8. 2. 3 Příjem na účet

8. 2. 3. 1 VBÚ - převod nálezů z pokladny na ZBÚ (obec nemá založen účet cizích prostředků)

SU	AU	§	položka	MD	D
231	0xxx		8901	50 000	
262	00xx				50 000

8. 2. 3. 2 VBÚ - příjem na účet cizích prostředků

SU	AU	§	položka	MD	D
245	0xxx			50 000	
262	00xx				50 000

8. 3 Vyplacení nálezného

(1) Dle ustanovení § 1056 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník:

(1) Nálezný činí desetinu ceny nálezů. Má-li však ztracená věc hodnotu jen pro toho, kdo ji ztratil, nebo pro jejího vlastníka, náleží nálezci nálezný podle slušného uvážení.

Komentář OV: Nálezný je odměna nálezci ve výši 10 % (resp. v některých případech i v jiné výši). Samotný nálezný nemá (obecně) stanoven termín výplaty, nicméně by se tak mělo dít po předání věci zpět vlastníkovi. Pokud se tak nestane, mohou nastat dvě situace - obec si věc ponechá a vyplatí nálezný nálezci (po nabytí vlastnického práva po třech letech), nebo vydá věc nálezci přímo bez vyplacení nálezného. Ustanovení § 1057 nelze vykládat samostatně, nelze zapomenout na ustanovení § 1060, které dává nálezci možnost rozhodnout se, zda věc bude chít, anebo nikoli. Podle toho se následně odehrávají další kroky.

8. 3. 1 VPD - vyplacení nálezného ve výši 10 % z 500 Kč

SU	AU	§	položka	MD	D
378	01xx			50	
261	005x - 009x				50

Pozn.: Účet 261 005x - 009x je pokladnou cizích prostředků a je o něm účtováno namísto založení účtu cizích prostředků u bankovní instituce, která by byla účtována pod účtem 245.

8. 3. 2 VBÚ - vyplacení nálezného ve výši 10 % z 50 000 Kč ze ZBÚ (obec nemá založen účet cizích prostředků)

SU	AU	§	položka	MD	D
378	01xx			5 000	
231	0xxx		8901		5 000

8. 3. 3 VBÚ - vyplacení nálezného ve výši 10 % z 50 000 Kč z účtu cizích prostředků

SU	AU	§	položka	MD	D
378	01xx			5 000	
245	0xxx				5 000

8. 4 Výnos z nálezů po uplynutí zákonné lhůty

8. 4. 1 VÚD zúčtování závazků vyplývajících z nálezů po uplynutí zákonné lhůty - 90 % z 500 Kč

SU	AU	§	položka	MD	D
378	01xx			450	
649	03xx - 09xx				450

8. 4. 2 VÚD zúčtování závazků vyplývajících z nálezů po uplynutí zákonné lhůty - 90 % z 50 000 Kč

SU	AU	§	položka	MD	D
378	01xx			45 000	
649	03xx - 09xx				45 000

8. 5 Závěrem

Tento doporučený postup v souladu s předpisy v oblasti účetnictví platnými a účinnými pro rok 2017 není právně závazný, neboť k závazným výkladům (stanoviskům) právních předpisů je oprávněn pouze příslušný soud a zároveň tato informace není radou dle § 2950 občanského zákoníku.

Dne: 19. 7. 2017

Vypracovaly: Ing. Jitka Ročárková, vedoucí oddělení výkaznictví, Kateřina Trsová, BBS

S vyjádřením souhlasí Ing. Lubomír Bednář, vedoucí oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí

Vydáno na internetu na adrese: <http://metodikaucetnictvi.kraj-jihocesky.cz>